

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Ir-rwol tal-politiki tal-UE dwar il-kummerċ u l-investiment fit-tiġib tal-prestazzjoni ekonomika tal-UE”

(opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2020/C 47/06)

Relatur: **Jonathan PEEL**

Relatur: **Tanja BUZEK**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	24.1.2019
Bażi legali	Artikolu 32(2) tar-Regoli ta' Proċedura Opinjoni fuq inizjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	REX
Adottata fis-sezzjoni	3.10.2019
Adottata fil-plenarja	30.10.2019
Sessjoni plenarja Nru	547
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	155/4/5

1. Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Il-kummerċ u l-investiment huma ta' importanza fundamentali għall-UE, mhux l-inqas minhabba l-potenzjal li ttejjeb il-prestazzjoni ekonomika interna tagħha f'darha stess. Impjeg wiehed minn kull sebgħa fl-UE jiddependi mill-esportazzjonijiet u, minhabba li 90 % tat-tkabbir ekonomiku globali matul l-10 snin sa 15-il sena li g'ejjin huwa mistenni li jseħħ barra mill-Ewropa, jeħtieġ li l-UE taħdem biex tiżgura li tikseb l-akbar sehem ta' dawn l-opportunitajiet u li ma titlifix bla bżonn kontra kompetituri minn pajjiżi terzi.

1.1.1. Il-politika tal-UE dwar il-kummerċ u l-investiment saret soġġetta għal skrutinju u analiżi politika bħal qatt qabel. Żviluppi politiki kbar, bħat-tkabbir tal-populizmu, l-implikazzjonijiet fuq il-kummerċ tal-Brexit u miżuri ta' kummerċ industrijali imposti mill-Amministrazzjoni attwali tal-Istati Uniti, qed jenfasizzaw thassib dwar ftehimiet kummerċjali ingusti u wasslu għal aktar incertezzji politiki. Din l-Opinjoni għandha l-għan li teżamina dak li l-UE għandha tagħmel f'darha stess biex tiżgura li l-kummerċ għust jipprova distribuzzjoni għusta tal-benefiċċji tiegħu. L-UE trid tirbaħ kunsens intern suffiċjenti biex tkun tista' tkompli tinnegozja ftehimiet kummerċjali ta' benefiċċju u dinamiċi madwar id-dinja. Biex isir dan, jeħtieġ li tiġi promossa agenda kummerċjali progressiva li tibni fuq il-protezzjoni tad-drittijiet u l-istandards fundamentali ambjentali, soċjali u tal-konsumatur.

1.1.2. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE) ifakkar lill-Kummissjoni Ewropea u l-Parlament li jmiss dwar ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu li saru fsensjela ta' Opinjonijiet ewlenin reċenti dwar il-politiki tal-UE dwar il-kummerċ u l-investiment ⁽¹⁾. Ahna nheggu li dawn jiġu inkorporati fi kwalunkwe Strateġija Kummerċjali ġdida. F'din l-Opinjoni l-għan tagħna huwa li nikkoncentraw fuq dak li l-UE trid tagħmel biex ittejjeb is-sitwazzjoni f'darha stess, filwaqt li tindirizza kontroversji kummerċjali eżistenti u tip-provdi s-salvagwardji meħtieġa.

1.2. L-ewwel nett, il-KESE jemmen li huwa essenzjali li l-UE tiżgura l-funzjonament bla xkiel u għust tas-Suq Intern u taż-żona tal-euro. Wiehed minn kull hamsa tal-impjegji relatati mal-esportazzjoni fl-UE ⁽²⁾ huma bbazati fi Stat Membru differenti għal dak tal-esportatur, mhux l-inqas minhabba t-tkabbir fil-ktajjen tal-provvista, l-hekk imsejjah “effett kollaterali”.

⁽¹⁾ Kif imsemmi fil-parti l-kbira tan-noti f'qiegħ il-paġna minn 9 'il quddiem.

⁽²⁾ Pubblikazzjoni tad-DG Kummerċ, Novembru 2018.

1.2.1. Dan l-għan jehtieg li jkopri firxa wiesgħa hafna ta' politiki separati, li jvarjaw mit-trasport u l-enerġija għal integrazzjoni aħjar tas-servizzi, sal-provvediment ta' qafas b'saħħtu mil-lat legali u protett soċjalment għall-evoluzzjoni tad-diġitalizzazzjoni u l-intelliġenza artifiċjali (IA). Għandu jinkludi wkoll regolamentazzjoni u politiki imparzjali tal-UE li jippromovu kundizzjonijiet li jgħinu lin-negozji jkunu fuq quddiem nett fl-iżvilupp u fl-applikazzjoni ta' teknoloġiji godda li jzommu l-kompetittività, filwaqt li jiżguraw it-tkabbir u l-impjiegi decenti bħala parti minn tranżizzjoni ġusta.

1.2.2. Ir-riċerka u l-innovazzjoni b'suċċess huma kruċjali għat-tishih tal-pożizzjoni tal-UE fid-dinja. Għalhekk, il-KESE jappella lill-Kummissjoni li jmiss biex tagħmel kull sforz biex tiżgura li Orizzont Ewropa jsir segwitu effettiv, reżiljenti u b'saħħtu għal Orizzont 2020. B'hekk, se jkunu meħtieġa sforzi konsiderevoli, b'mod partikolari mill-Istati Membri u li jinvolvu bis-shih lill-imsieħba soċjali, biex tiġi żgurata edukazzjoni ta' kwalità għolja u aċċess għal taħriġ vokazzjonali u usa'.

1.2.3. L-inkoraġġiment u l-iżvilupp tal-hiliet tal-bniedem huma wkoll ta' importanża fundamentali. Il-KESE jemmen li għandha ssir enfasi fuq l-għajjnuna mogħtija biex il-hiliet individwali jkunu jistgħu jiġu adattati faċilment permezz ta' taġġir tal-ħajja, enfasi akbar fuq il-multilingwizmu u programmi ta' taħriġ li jistgħu jinbidlu faċilment, għall-kuntrarju ta' tentattivi mingħajr suċċess biex il-bniedem jinbidlu f'kompjuters aħjar.

1.3. Il-ħtiġijiet u l-potenzjal tal-SMEs għandhom jiġu inkluzi f'kull qasam ta' politika biex jgħinu jiżguraw l-aċċess taġġir għall-finanzi u għal riżorsi oħra, kif ukoll jappoġġjaw il-kapaċità taġġir li jevolvu. Kif irrimarkat il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea (KE) tal-2015 "Kummerċ għal Kulhadd" ⁽³⁾, aktar minn 600 000 SME, li jimpjegaw aktar minn 6 miljun ruħ, jammontaw direttament għal terz tal-esportazzjonijiet tal-UE.

1.4. Fir-rigward tal-operazzjoni attwali tal-kummerċ, il-KESE jtenni t-talba tiegħu li l-UE, fl-appoġġ li tagħti lid-WTO, turi tmexxija globali fil-promozzjoni ta' regoli biex titwettaq politika kummerċjali progressiva, ġusta u sostenibbli. Hija għandha tkompli taħdem mill-qrib ma' oħrajn biex tirrifirma d-WTO, mhux l-inqas biex tistabbilixxi regoli li jiżguraw li l-pajjiżi jirrispettaw u jimplimentaw l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs). Hawnekk, l-UE u l-Istati Membri taġġir għandhom jużaw l-influenza u l-promozzjoni taġġir permezz tad-diversi strutturi tal-kumitatati tad-WTO, speċjalment billi jkopru dawk l-oqsma godda bħall-kummerċ u x-xogħol decenti. Sistema ta' kummerċ internazzjonali miftuħa u bbażata fuq ir-regoli li tiżgura standards għoljin ambjentali, ta' sikurezza u tax-xogħol hija essenzjali biex jitjiebu l-opportunitajiet ta' negozju u l-kundizzjonijiet ta' kummerċ ġust għall-kumpaniji tal-UE kontra dawk tal-kompetituri taġġir.

1.5. Il-KESE huwa tal-fehma li huwa essenzjali li l-politika tal-UE dwar il-kummerċ u l-investment tindirizza l-konsegwenzi sinifikanti kollha tal-ftuħ tas-suq, u tillimita l-impatti negattivi sa fejn ikun possibbli, inkluzi l-kostijiet soċjali u ta' tranżizzjoni. Il-Fond Ewropew ta' Aġġustament għall-Globalizzazzjoni għandu, fi kwalunkwe Qafas Finanzjarju Pluriennali, jipprovdi finanzjament suffiċjenti biex ikopri l-impatti negattivi fuq il-kummerċ u għandhom jiġu eżaminati mill-ġdid il-kundizzjonijiet u kriterji ta' limitazzjoni kollha għall-applikazzjoni tiegħu.

1.5.1. Aktar negozjati kummerċjali komprensivi għandhom potenzjal akbar li jispiċċaw fi kunflitt f'oqsma sensittivi. Kontroversji bħal dawn iridu jiġu indirizzati b'mod effettiv. Dawn jistgħu jinvolvu sfidi għal standards ta' livell għoli, b'mod partikolari fis-sikurezza tal-ikel, il-protezzjoni tal-konsumatur, kundizzjonijiet decenti tax-xogħol, il-protezzjoni tas-servizzi pubbliċi, jew fl-infurzar tad-drittijiet kummerċjali sostenibbli, kif kopert fid-dettall f'għadd ta' Opinjonijiet preċedenti. Il-KESE għal darb'ohra jenfasizza li fi ftehim kummerċjali ma jrid ikun permess xejn li jillimita l-isparju għall-politika pubblika tal-gvernijiet biex jirregolaw, kif jidhrilhom li hu xieraq.

1.5.2. Barra minn hekk, il-KESE jistieden lill-Kummissjoni l-ġdida terġa' tikkonferma d-Dispożizzjonijiet Orizzontali għall-flussi transkonfinali tad-data u għall-protezzjoni tad-data personali fil-ftehimiet kummerċjali u ta' investment tal-UE.

1.5.3. L-UE hija f'pożizzjoni unika li tiehu rwol ta' tmexxija dwar id-diliġenza dovuta; il-KESE jitlob lill-Kummissjoni tipproponi leġislażzjoni Ewropea f'dan il-qasam. Huwa jtenni l-fehma tiegħu li l-infurzar tal-Kondotta Responsabbli fin-Negozju (RBC) permezz tal-politika kummerċjali huwa importanti biex tissaħħaħ il-pożizzjoni kummerċjali globali tal-UE u biex tiġi appoġġjata s-sostenibbiltà, mhux l-inqas billi l-kumpaniji jiġu mhegġa jiehdu responsabbiltà għall-impatt taġġir fuq is-soċjetà. Bl-istess mod, il-KESE jappella biex il-ftehimiet kummerċjali jkunu jirrikjedu li l-gvernijiet kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll dak lokali jkollhom rwol shih.

1.5.4. Il-KESE jemmen li diskussjoni politika aktar fundamentali dwar ir-rwol tal-kummerċ u l-investment hija essenzjali biex jiġi żgurat fehim akbar kemm ta' kulma jixprunahom kif ukoll l-impatt ekonomiku taġġir. Il-politika ta' evalwazzjoni tal-UE jehtieg li tiffoka aktar fuq l-elementi kwalitattivi tal-ftehimiet kummerċjali, bl-involvement shih tas-soċjetà ċivili u l-KESE. Huwa meħtieġ sett usa' ta' indikaturi, b'harsa miftuħa lejn mudelli alternattivi, u l-valutazzjonijiet tal-impatt għandhom jiġu konklużi qabel ma jibdedw negozjati. F'intervall adatti, barra minn hekk, għandu jsir studju olistiku tal-impatt globali tal-kummerċ.

⁽³⁾ COM(2015) 497 final.

1.5.5. Il-KESE għal darb'ohra jhegġeg bil-qawwa li s-SEAE jrid isir aktar konxju tal-kummerċ. Il-kummerċ sar element dejjem aktar importanti kemm geopolitikament kif ukoll bhala parti mid-diplomazija ekonomika, iżda l-kopertura ta' kwistjonijiet kummerċjali kienet prinċipalment assenti mill-Komunikazzjoni Kongunta reċenti dwar il-Konnettività bejn l-UE u l-Asja ⁽⁴⁾. Bl-istess mod, il-KESE jtenni t-talba tiegħu għal kollaborazzjoni trasversali aktar mill-qrib, aktar koerenti u trasparenti bejn id-DG Kummerċ u Direttorati Generali oħrajn, b'mod partikolari d-DEVCO u l-EMPL.

1.6. Il-KESE jitlob li d-djalogu mas-soċjetà ċivili dwar il-politika dwar il-kummerċ u l-investiment matul in-negozjati u lil hinn minnhom għandu jsir hafna aktar profond u r-rwol ta' monitoraġġ tiegħu jissahha. Dan id-djalogu għandu jiġi żviluppat fuq bażi ta' aktar trasparenza u titjib kontinwu, hekk kif in-negozjati u l-ftehimiet isiru aktar kumplessi, mhux l-inqas minhabba l-SDGs, il-Ftehim ta' Pariġi u l-passi lejn ekonomija ċirkolari.

1.7. Il-KESE jtenni wkoll ir-rakkomandazzjoni preċedenti tiegħu li l-approċċ multilaterali għall-agrikoltura mhux biss għandu bżonn jiġi riformulat u jinghata nifs ġdid iżda, barra minn hekk, l-UE tinsab f'pożizzjoni tajba biex taqdi rwol ewlieni u proattiv f'dan, filwaqt li tippromovi standards ambjentali, soċjali u tal-iżvilupp sostenibbli usa', f'konformità mal-SDGs. L-UE trid tevita wkoll li tagħmel konċessjonijiet kbar fl-agrikoltura li jimminaw il-produzzjoni domestika.

1.8. Il-KESE kien l-ewwel li laqa' l-enfasi fil-"Kummerċ għal Kulhadd" fuq l-iżvilupp sostenibbli, speċjalment fir-rigward tad-drittijiet tal-bniedem u dawk soċjali u l-ambjent, u l-inkluzjoni ta' kapitoli dwar il-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli fil-ftehimiet kummerċjali kollha ta' ġenerazzjoni ġdida. Dawn jehrieg li jsiru fundamentali għall-promozzjoni tal-politika tal-UE dwar il-kummerċ u l-investiment. L-infurzar effettiv issa huwa essenzjali biex dawn l-impenji jitwettqu, kif ukoll sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi għan-negozji tal-UE barra mill-Istati Membri.

1.8.1. Il-KESE jilqa' t-thabbira reċenti mill-President il-ġdida tal-Kummissjoni Ewropea dwar il-hatra proposta ta' Uffiċjal Kap ġdid għall-Infurzar tal-Kummerċ, taht is-superviżjoni tal-Kummissarju għall-Kummerċ, sabiex tiġi ssoveljata u tittejjeb il-konformità tal-ftehimiet kummerċjali tagħna ⁽⁵⁾. Ahna nhegġu li din il-persuna mahtura ġdida ewlenija tinghata setgħat b'firxa wiesgħa bl-istess piż u bl-istess effikaċja biex jiġu koperti l-impenji kollha maqbula fil-ftehimiet ta' Kummerċ Hieles, speċjalment dawk relatati mal-iżvilupp sostenibbli. Dan għandu jinvolvi proċess oġġettiv ta' tehid ta' deċiżjonijiet ibbażat fuq investigazzjonijiet f'waqthom u mibdija b'mod effettiv, appoġġjati minn riżorsi adegwati u jinkludu rwol ċar għall-partijiet interessati rikonoxxuti, kemm biex iressqu lmenti kif ukoll biex jipparteċipaw fi kwalunkwe seduti pubbliċi sussegwenti. Apparti r-rendikont dettaljat lill-PE u lill-Kunsill, dan għandu jinvolvi rwol definittiv għall-KESE u għall-gruppi konsultattivi domestiċi rispettivi kif ukoll involviment kontinwu tas-soċjetà ċivili.

1.8.2. Il-KESE irrakkomanda preċedement kemm li jkun hemm klawżola speċifika biex jiġu promossi l-SDGs fil-mandati futuri kollha għall-kapitoli dwar il-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli, kif ukoll li, bhala segwitu għall-Ftehim ta' Pariġi, issa għandha tiġi inkluda wkoll il-ġlieda kontra t-tishin globali bhala parti integrali tal-valuri tal-UE. It-tranzizzjoni għal ekonomija ċirkolari b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju għandha tkun fattur ewlieni iehor riless fi kwalunkwe mandat ta' negozjar tal-UE.

1.8.3. It-tranzizzjoni reali biex tinkiseb ekonomija tal-UE newtrali fil-karbonju sal-2050 se tkun sfida konsiderevoli. Dan se jkollu impatt profond fuq l-iżvilupp tal-politika kummerċjali, filwaqt li d-deċiżjonijiet li jsiru dwar il-kummerċ imbagħad se jaffettwaw mill-qrib l-irqaq ta' kif tinkiseb din it-tranzizzjoni, kemm fl-UE kif ukoll globalment. L-iżgurar ta' tranzizzjoni ġusta hawnhekk ukoll irid titqieghed fil-qalba tal-politiki, il-prattiki u n-negozjati futuri kollha dwar il-kummerċ.

1.8.4. Żieda fil-flussi kummerċjali tfisser zieda ulterjuri fit-trasport, li l-emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra tiegħu huma diġà partikolarment għoljin. Il-KESE għalhekk jappella kemm li l-modi kollha tat-trasport isiru parti minn politika msahha tat-trasport sostenibbli u ġusta, kif ukoll li tiġi stabbilita rabta ċara ta' politika bejn il-kummerċ u t-trasport, mhux l-inqas biex jintlahqu l-impenji tal-SDG rilevanti.

1.8.5. Fl-aħhar nett, il-KESE jhegġeg li fl-isforzi tagħha lejn ekonomija ċirkolari, l-UE trid tiehu nota bir-reqqa tal-kwistjonijiet li jaffettwaw l-industriji essenzjali tal-UE li jużaw hafna riżorsi u enerġija, u taħdem biex tipprevjeni kemm ir-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju kif ukoll tal-investiment u tinvestiga b'mod shih il-Miżuri palljattivi ta' Agġustament fil-Fruntieri kompatibbli mad-WTO.

⁽⁴⁾ JOIN(2018) 31 final.

⁽⁵⁾ Ittra ta' missjoni tal-President eletta mill-Kummissjoni Ursula von der Leyen lill-Kummissarju nnominat għall-Kummerċ, Phil Hogan, 10 ta' Settembru 2019.

2. Sfond

2.1. Il-kummerċ u l-investment huma ta' importanza fundamentali għall-UE, minhabba l-potenzjal li ttejjeb il-prestazzjoni ekonomika interna tagħha f'darha stess Il-Komunikazzjoni dwar "Kummerċ għal Kulhadd" ⁽⁶⁾ enfasizzat li aktar minn 30 miljun impjeg tal-UE, wiehed minn sebgha, jiddependu mill-esportazzjonijiet barra mill-UE u li 90 % tat-tkabbir ekonomiku globali matul il-15-il sena li g'ejn huwa mistenni li jsehh barra mill-Ewropa. Filwaqt li tirrikonoxxi l-importanza li ttejjeb il-prestazzjoni ekonomika tagħha stess permezz tal-kummerċ, l-UE ma tistax tirriskja li tiddependi biss minn mudell immexxi mill-esportazzjoni. Trid tinghata l-stess importanza lit-titjib tad-domanda interna bl-investment u l-konsum pubbliku u privat.

2.1.1. L-UE, li tirrappreżenta wiehed minn kull sitta tal-importazzjonijiet u l-esportazzjonijiet dinjija, hija l-akbar esportatur fid-dinja ta' prodotti u servizzi manifatturati, u konsegwentement hija l-akbar suq ta' esportazzjoni għal madwar 80 pajjiż. Bħala sinsla tal-ekonomija Ewropea, l-industrija tirrappreżenta 80 % tal-esportazzjonijiet tal-UE, u tipprovdi innovazzjoni privata importanti u impjegji b'hiliet għolja. Kif gie rrimarkat fil-Komunikazzjoni "Kummerċ għal Kulhadd", "is-sehem tal-importazzjonijiet fl-esportazzjonijiet tal-UE żdied b'aktar minn nofs mill-1995", li jkompli jenfasizza r-rwol ewlieni li għandhom in-negozji u l-industrija u politika kummerċjali dinamika u proattiva.

2.1.2. Din iċ-ċifra dipendenti mill-esportazzjoni tal-UE issa hija 36 miljun impjeg fl-UE ⁽⁷⁾, żieda ta' żewġ terzi u b'xi EUR 1,5 triljun mill-2000 'l hawn, fejn l-UE żzomm is-"sehem [tagħha] tal-esportazzjoni dinjija" (ta' 15 %), meta mqabbel maż-żieda taċ-Ċina u t-tnaqqis korrispondenti fl-ishma globali kemm għall-Istati Uniti kif ukoll għall-Ġappun. Il-KE tenfasizza li l-impjegji f'attivitajiet relatati mal-esportazzjoni "jthallsu aħjar mill-medja" u għandhom sehem sinifikanti f'kull Stat Membru.

2.1.3. B'kuntrast mal-kummerċ ta' oġġetti, għall-kummerċ fis-servizzi hemm potenzjal akbar għal pressjoni 'l isfel fuq il-pagi. Rapport reċenti tal-OECD ⁽⁸⁾ jinnotta li s-servizzi jikkostitwixxu parti kbira tal-industrija tal-manifattura u s-sehem barrani ta' dawn is-servizzi qed jiżdied. Il-kumpaniji qed iqisu dejjem aktar jekk jipprovdux is-servizzi tagħhom stess jew jekk jixtrux minn fornituri barranin. Fil-każ tad-delokalizzazzjoni f'pajjiżi b'kostijiet lavorattivi aktar baxxi, il-kwistjoni tal-ispostament tal-impjegji hija partikolarment akuta.

2.1.4. Il-Brexit jhedded li jsir fattur kritiku fil-futur tar-relazzjonijiet kummerċjali tal-UE u t-tkomplija ta' flussi ta' kummerċ min-ghajr ostakli u tariffi. It-telf mis-Suq Uniku ta' pajjiż ewlieni ta' kummerċ jista' jaffettwa kemm il-bilanċ li jnsab fil-politika kummerċjali tal-UE, kif ukoll jippreżenta sfida mdaqqa jekk jiġi segwit minn ċaqliq qawwi tar-Renju Unit lejn id-deregolamentazzjoni, inkluż it-tnaqqis tal-istandards u d-drittijiet. Huwa kruċjali li l-UE tuża l-aħjar sforzi tagħha biex tiġġieled kontra kull mossa mir-Renju Unit biex jikkompeti fuq termini iġusti. Ftehim bejn l-UE u r-Renju Unit li jżomm drittijiet u standards għoljin huwa ta' importanza fundamentali.

2.2. Hafna fatturi qed jinghaqdu flimkien biex tinholoq domanda globali esponenzjali għall-kummerċ fl-oġġetti u, dejjem aktar, fis-servizzi. Il-popolazzjoni tad-dinja hija mbassra li tilhaq 9-10 biljuni sa nofs is-seklu. Minhabba l-industrializzazzjoni u l-urbanizzazzjoni rapidi, aktar min-nofs il-popolazzjoni tad-dinja issa, għall-ewwel darba, jgħixu fi bliet, fejn in-nies huma aktar interdependenti milli f'soċjetà rurali, aktar ibbażata fuq is-sussistenza.

2.2.1. Ġie stmat ukoll li, sal-2030, jista' jkun hemm sa 2 biljun persuna aktar fuq introjti medji, b'mod partikolari f'pajjiżi bħaċ-Ċina, l-Indja, il-Kenja, iċ-Ċili u l-Indonezja, li jitolbu u jistgħu jhallsu (hafna għall-ewwel darba f'hajjithom) għal diversità u għażla ferm akbar f'dak li jieklu, jilbsu, jużaw, isuqu jew inkella jikkunsmaw.

2.2.2. Madankollu, is-swieq li qegħdin jespandu mhumix l-unika raġuni għaž-żieda fil-flussi kummerċjali. Fid-dinja tal-lum, l-attivitajiet tal-intrapriżi multinazzjonali qed jiġu organizzati dejjem aktar tul katini tal-valur globali. Fl-analiżi ta' dawn l-istrategġiji, l-OECD ⁽⁹⁾ iddeskriviet kif l-istrategġiji tat-taxxa, l-iskala (il-koncentrazzjoni korporattiva qed tiżdied), il-kompetenza teknoloġika, u d-diversifikazzjoni tal-attivitajiet huma xpruni ewlenin għall-kummerċ globali. Id-digitalizzazzjoni tal-ekonomija qed toskura wkoll il-konfini tradizzjonali. Barra minn hekk, l-intrapriżi multinazzjonali (MNEs) qed jiddependu dejjem aktar minn relazzjonijiet mhux ta' ekwità (shubija strategika, esternalizzazzjoni). L-istrutturi tal-gruppi huma għalhekk aktar kumplessi minn qatt qabel u l-prattiki tan-negozji qed jinbidlu. Bħala riżultat, jista' jenhtieg li jiġu aġġustati l-politiki dwar il-kummerċ u l-investment.

⁽⁶⁾ Ara n-nota 3 f'qiegħ il-paġna.

⁽⁷⁾ U 20 miljun ohra barra mill-Ewropa.

⁽⁸⁾ OECD Trade Policy Papers, No. 226 (2019), *Offshoring of services functions and labour market adjustments*, Paris.

⁽⁹⁾ Dokumenti tal-OECD dwar il-Politika Kummerċjali, Nru 227 (2019), *Mikroevidenza dwar Relazzjonijiet Korporattivi f'Katini ta' Valur Globali: Ir-rwol tal-Kummerċ, l-IDB u s-Shubijiet Strategici*, Parigi.

2.3. Opportunità importanti għall-esportaturi tal-UE hija bbażata fuq il-kwalitajiet pożittivi tal-UE, b'mod partikolari fil-produzzjoni ta' oġġetti u servizzi kummerċjali ta' valur miżjud jew tal-ogħla grad, b'xi 70 ftehim kummerċjali preferenzjali tal-UE li diġà qed joperaw u li jkopru hames kontinenti, u b'negozjati sinifikanti oħra għaddejnin. L-alternattiva hija li wiehed josserva waqt li dawn l-opportunitajiet jinhatfu minn esportaturi rivali, jew daww ibbażati f'pajjiżi żviluppati oħra jew, b'mod partikolari, daww minn ekonomiji li qed jżviluppaw b'pass mgħaġġel. Hawnehkk, fost l-iżviluppi reċenti sinifikanti msibu s-Shubija Trans-Paċifika (TPP) riveduta, u negozjati kummerċjali ewlenin oħra fiż-żona Asjatika-Paċifika.

3. Elementi sottostanti ewlenin biex tiġi appoġġjata l-prosperità tal-UE relatata mal-kummerċ

3.1. L-importanza tas-Suq Uniku għall-kummerċ tal-UE tintwera mill-hekk imsejjah "effett kollaterali" tiegħu, fejn wiehed minn kull hamsa tal-impjeggi appoġġjati mill-esportazzjoni jinstab fi Stat Membru differenti. Pereżempju, l-esportazzjonijiet Germaniżi jammontaw għal 6,8 miljun impjeg fil-Germanja, iżda anke 1,6 miljun impjeg f'pajjiżi oħra fl-UE. Dan huwa primarjament minhabba t-tkabbir f'katini tal-provvista twal, mhux biss fl-Ewropa iżda anke madwar id-dinja, fejn prodotti mhux lesti jistgħu jaqsmu l-fruntieri hafna drabi, b'mod partikolari fl-industrija awtomobilistika. Il-Brexit enfazizza dan il-fattur: 650 000 impjeg ibbażati fir-Renju Unit huma marbuta ma' esportazzjonijiet barra mill-UE li joriginaw minn Stati Membri oħra. Iċ-ċifri tal-KE⁽¹⁰⁾ juru li l-pajjiżi li jibbenefikaw l-aktar jinkludu r-Repubblika Ċeka, is-Slovakkja u l-Polonja.

3.1.1. Għalhekk, l-operat bla xkiel u ġust tas-Suq Uniku u ż-żona tal-euro huma fatturi sinifikanti fiż-żamma u l-ghoti ta' spinta lill-impjeggi relatati mal-esportazzjoni. L-integrazzjoni kontinwa tas-Suq Uniku u taż-żona tal-euro għadha tal-akbar importanza, ink-luża l-enerġija u sistema tat-trasport li tiffunzjona bla xkiel, u permezz tal-iffaċilitar ta' mobilità ġusta tal-haddiema.

3.1.2. L-integrazzjoni aħjar tas-servizzi u l-flussi tad-data huma kruċjali wkoll, dawn tal-aħhar fil-qafas tar-rispett shih tar-regoli tal-UE dwar il-privatezza tad-data, mhux l-inqas minhabba li s-suq uniku qed isir dejjem aktar diġitali. Ekosistema diġitali b'sahhiha tehtieg ukoll politiki li fihom id-data tista' taqdi l-ġid pubbliku u ttiprovdi opportunitajiet biex jiġu żviluppati servizzi diġitali orjentati lejn l-interess pubbliku.

3.1.3. Fl-Opinjoni tiegħu dwar ir-riforma tad-WTO, il-KESE talab "li kwalunkwe inizjattiva multilaterali fil-futur dwar il-flussi tad-data tkun konformi għalkollox mad-dispożizzjonijiet orizzontali tal-UE dwar flussi transkonfinali tad-data u dwar il-protezzjoni tad-data fil-ftehimiet kummerċjali u ta' investiment tal-UE"⁽¹¹⁾ u appella lill-Kummissjoni l-ġdida biex tikkonferma mill-ġdid dan l-impenn ewlieni bhala mhux negożjabbli.

3.2. L-evoluzzjoni rapida tad-diġitalizzazzjoni u l-intelligenza artifiċjali (IA), flimkien ma' tibdil demografiku u t-tranzizzjoni għal ekonomija ċirkolari, b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju se tittrasforma s-socjeta' b'mod radikali. In-negożji jaqdu rwol ewlieni fil-provvista tal-innovazzjoni u teknoloġiji godda, filwaqt li r-rwol tal-gvern huwa li jipprovdi l-qafas legiżlattiv għal tranzizzjoni ġusta u prinċipji għal regoli etici vinkolanti tal-IA.

3.2.1. Ir-riċerka u l-innovazzjoni, immexxija mill-industrija u sostnuta minn edukazzjoni u intraprenditorija ta' kwalità għolja, huma essenzjali biex l-UE tinzamm fuq quddiem nett tal-progress. Prijorità ewlenija għall-KE l-ġdida għandha tkun li jiġi assigurat li Orizzont Ewropa ssir segwitu effettiv u robust għal Orizzont 2020. L-UE għandha tiffoka wkoll fuq għajjnuna lin-negożji biex itejbu l-kompetittività tagħhom, kemm internament kif ukoll fuq livell internazzjonali, u fl-iżvilupp u l-applikazzjoni ta' teknoloġiji godda. L-innovazzjoni tinghata spinta wkoll permezz ta' proġetti pilota u permezz tal-kooperazzjoni bejn is-setturi pubbliċi u privati u l-qasam akkademiku.

3.2.2. It-tibdil u l-iżvilupp teknoloġiċi jitolbu tibdil rapidu fil-hiliet fejn id-diskrepanzi jidhru b'mod rapidu u mhux mistenni, iżda hafna drabi f'żoni tekniċi, b'mod partikolari fis-sugġetti "STEM" (Xjenza, Teknoloġija, Inġinerija u Matematika).

3.2.3. L-inkoraġġiment u l-iżvilupp tal-hiliet tal-bniedem u multilingwiżmu usa' huma importanti daqs l-ghoti ta' aktar enfasi fuq l-aċċess għat-taħriġ vokazzjonali, it-taħriġ mill-ġdid u t-tagħlim tul il-hajja.

3.2.4. Biex tinnaqqas id-diskrepanza fil-hiliet, jehtieg li s-sistemi ta' taħriġ ikunu flessibbli biżżejjed u kapaċi jwieġbu malajr għal htigijiet futuri. Dan għalhekk jirrikjedi sforzi konsiderevoli mill-Istati Membri u l-imsieħba soċjali jehtiegu wkoll rwol essenzjali hawnhekk.

⁽¹⁰⁾ Ara nota nru 2 f'qiegħ il-paġna.

⁽¹¹⁾ GU C 159, 10.5.2019, p. 15

3.3. Bl-iżvilupp ta' forom differenti u godda ta' xogħol, huwa ta' importanza kritika li tittejjeb it-tranzizzjoni bla xkiel mill-edukazzjoni għax-xogħol, bejn l-impjegji u l-kompiti, kif ukoll li jiġu pprovduti kundizzjonijiet stimolanti għall-impjegġ indipendenti u l-intraprenditorija. It-tibdil fid-dinja tax-xogħol jehtieg li jiġi appoġġjat minn swieq tax-xogħol protetti soċjalment, flessibbli u li jiffunzjonaw sew, flimkien ma' djalogo soċjali orjentat lejn ir-riżultati.

3.4. Il-kompetizzjoni hija forza ewlenija li tixpruna l-iżvilupp tan-negozju. Il-politiki u r-regolamenti kummerċjali tal-UE, fil-limitu tal-kamp ta' applikazzjoni tagħhom, għandhom jipprovdu lill-kumpaniji kundizzjonijiet pożittivi li jipromovu impjegġi decenti bi standards tax-xogħol għolja meta jikkompetu ma' pajjiżi barra mill-UE. Din ir-regolamentazzjoni għandha tkun adattata għall-iskop tagħha u tinkoraġġixxi spirtu u kultura intraprenditorjali pożittivi li jkun attrawenti wkoll għaž-żgħažgħ, u b'mod partikolari n-nisa.

3.4.1. Il-KESE jinnota r-rapporti tal-OECD u l-FMI ⁽¹²⁾ li jindikaw il-koncentrazzjoni miżjuda tal-industriji, kemm għas-servizzi tal-manifattura kif ukoll għal dawk mhux finanzjarji. Tenhtieg aktar riċerka biex wiehed jifhem x'jixpruna din il-koncentrazzjoni tas-suq, li jista' jiġġustifika harsa għida lejn il-politiki dwar il-kompetizzjoni u l-kummerċ internazzjonali. Hawnhekk, b'mod partikolari, l-aġenda kummerċjali ma tridx tostakola l-politiki mmirati lejn l-għoti ta' opportunità ahjar lill-SMEs biex jidhlu fis-swieq, inkluż permezz ta' politiki industrijali ambizzjużi Ewropej — b'mod partikolari fis-settur diġitali.

3.4.2. Jehtieg li l-UE tippovdi ambjent li jappoġġja l-investment privat u pubbliku. Dan jirrikjedi stabbiltà u prevedibilità, ambjent makroekonomiku stabbli, protezzjoni tad-DPI b'saħħitha u responsabbiltà fiskali. Is-sistema tat-taxxa, min-naħa tagħha, filwaqt li hija ġusta, tehtieg ukoll li tinkoraġġixxi l-innovazzjoni, l-intraprenditorija, it-ktabbir u l-holqien tal-impjegġi.

3.4.3. Fl-istess hin, il-politiki tal-UE dwar il-kummerċ u l-investment jehtieg li jibqgħu għassa għal kwalunkwe investment li jista' jinholoq mill-frodi jew l-evitar tat-taxxa.

3.4.4. L-Investment Dirett Barrani (IDB) huwa importanti meta l-kumpaniji jillokalizzaw dejjem aktar il-produzzjoni tagħhom qrib is-swieq ahharja tagħhom li, fost affarijiet ohra, jista' jgħin om izommu l-kompetittività tagħhom. Il-KESE laqa' wkoll ⁽¹³⁾ ir-regolamentazzjoni tal-UE tad-difiża tal-kummerċ dwar manuvri reċenti biex jiġi monitorjat l-investment li jkun diehel fl-UE.

3.4.5. Madankollu, ir-rapport annwali tal-OECD tal-2018 dwar l-istatistika tal-IDB wera tnaqqis ta' 27 % fl-IDB globali wara r-riforma tat-taxxa tal-Istati Uniti. Għal ċerti pajjiżi tal-UE (il-Lussemburgu, in-Netherlands), it-tnaqqis kien spettakolari. Għandha għalhekk tinghata attenzjoni speċjali lid-distinzjoni bejn l-IDB li huwa marbut mal-ekonomija reali għall-kuntrarju tal-IDB li huwa bbażat fuq kwalunkwe motivi frodulent u li jevitaw it-taxxa. Din l-UE għandha tiġġieled fil-livelli kollha.

3.5. Kif indikat il-Komunikazzjoni "Kummerċ għal Kulhadd", "aktar minn 600 000 SME, li jimpjegaw aktar minn 6 miljun persuna, jesportaw direttament prodotti barra l-UE, li jammontaw għal terz tal-esportazzjonijiet tal-UE" ⁽¹⁴⁾, filwaqt li tkompli li "[h]afna iktar jesportaw servizzi" jew huma fornituri għal kumpaniji kbar.

3.5.1. Il-KESE laqa' b'mod speċifiku "l-impenn għan-negozji żgħar, li jiffaċċjaw diffikultajiet akbar meta jikkunsidraw swieq godda". Ġew imwiegħda dispożizzjonijiet iddedikati għall-SMEs fin-negozjati futuri kollha, kif ukoll "sħarriġ regolari dwar l-ostakli" iffaccjati mill-SMEs fi swieq speċifiċi. L-Opinjoni tal-Kumitat ⁽¹⁵⁾ dwar *is-Shubija Trans-Atlantika ta' Kummerċ u ta' Investment (TTIP) u l-impatt tagħha fuq l-SMEs* hija wkoll rilevanti hawnhekk.

3.5.2. Il-potenzjal u l-htigijiet tal-SMEs għandhom jiġu inklużi f'kull qasam ta' politika sabiex jiġi żgurat l-aċċess tagħhom għall-finanzi, riżorsi u swieq ohra, kif ukoll sabiex tiġi appoġġjata l-abiltà tagħhom li jevolvu, meta jitqiesu d-diversi htigijiet tat-tipi differenti ta' intrapriżi u l-kundizzjonijiet speċifiċi li fihom joperaw l-SMEs (inklużi ż-żoni rurali u periferiċi).

4. L-indirizzar ta' kontroversji kummerċjali

4.1. It-Trattat ta' Lisbona pprovda lill-UE b'kompetenza għida fl-investment u rabatha li torbot il-hidma tagħha fuq il-kummerċ kif ukoll fuq l-investment ma' oqsma ewlenin ohra, b'mod partikolari l-iżvilupp. Ahna nibqgħu mhassbin li s'issa għad m'hemm x biżżejjed "read-across" fuq l-impatti kummerċjali bejn id-diversi DG tal-Kommissjoni, inklużi d-DEVCO u l-EMPL.

⁽¹²⁾ OECD Productivity Working Papers, No. 18 (2019), *Industry Concentration in Europe and North America*, Pariġi; World Economic Outlook Report, April 2019.

⁽¹³⁾ GÜ C 262, 25.7.2018, p. 94

⁽¹⁴⁾ Ara n-nota 3 f'qiegħ il-paġna.

⁽¹⁵⁾ GÜ C 383, 17.11.2015, p. 34

4.2. Minbarra ll-“generazzjoni l-ġdida” ta’ ftehimiet kummerċjali, li tibda bil-Korea, il-Kummissjoni fittxet ukoll li tinneogzja FTAs aktar komprensivi, kemm mal-pajjiżi tas-Shubija tal-Lvant kif ukoll ma’ msiehba kummerċjali aktar avvanzati. Dan kien jinkludi l-Ġappun, u b’mod partikolari l-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv (CETA) mal-Kanada, li jmur lil hinn mill-eliminazzjoni ta’ sempliċi tariffi iżda jkopri firxa wiesgħa ta’ aspetti differenti bħar-regoli għas-servizzi, l-eliminazzjoni tal-ostakli mhux tariffarji għall-kummerċ u aspetti oħra relatati mal-kummerċ bħall-investiment u l-kompetizzjoni jew il-kooperazzjoni regolatorja.

4.2.1. B’din l-evoluzzjoni, il-KESE jara li t-talba għal żvilupp kontinwu ta’ agenda kummerċjali progressiva li thares ‘il quddiem qed issir aktar urġenti minn qatt qabel. Dawn in-negozjati kummerċjali komprensivi għandhom potenzjal akbar li jwasslu għal kunflitt ma’ oqsma sensitivi bħaż-żamma ta’ standards ta’ livell għoli, b’mod partikolari fis-sikurezza tal-ikel, il-protezzjoni tal-konsumatur u kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti, fil-protezzjoni tas-servizzi pubbliċi, jew fl-infurzar tad-drittijiet ta’ agenda kummerċjali sostenibbli.

4.2.2. Minhabba li l-ftehimiet tal-generazzjoni l-ġdida jmorru ferm lil hinn mit-tnaqqis tradizzjonali tat-tariffi iżda minflok jistabbilixxu regoli għal miżuri tal-gvern biex ma jiġix affettwat il-kummerċ, jinholqu preokkupazzjonijiet li dan se jillimita l-ispażju tal-politika pubblika tagħhom. L-Istati mhux biss għandhom id-dritt li jirregolaw, kif jaraw li huwa xieraq, iżda anke l-obbligu li jagħmlu dan fl-interess generali. Il-KESE jenfasizza li xejn fi ftehim kummerċjali m’għandu jfixkel dan.

4.2.3. Il-KESE ddikjara li ⁽¹⁶⁾ l-politika kummerċjali tal-UE “ser tiġi ġġudikata minn jekk il-Kummissjoni jirnexxilhiex turi li l-ftehimiet kummerċjali mhux ser ibaxxu l-istandards ambjentali, tax-xogħol u oħrajn. Fil-fatt dawn għandhom jimmiraw li jejbju standards bħal dawn.”

4.3. Kummerċ internazzjonali miftuh u bbażat fuq ir-regoli huwa essenzjali kemm biex jittejjbu l-opportunitajiet tan-negozju kif ukoll biex jiġu żgurati kundizzjonijiet ġusti għall-kumpaniji kontra l-kompetituri barranin. L-UE għandha tappoġġja r-regoli tad-WTO li jippromovu l-kummerċ ġust li jiżgura r-rispett għall-SDGs u juru t-tmexxija globali kemm fl-indirizzar tal-protezzjonizmu u t-tfixkil kif ukoll fil-promozzjoni ta’ politika kummerċjali progressiva u sostenibbli. Hawnekk, l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jużaw l-influwenza u l-promozzjoni tagħhom permezz tad-diversi strutturi tal-kumitati tad-WTO, speċjalment billi jkopru daww k- oqsma godda bħall-kummerċ u x-xogħol deċenti.

4.4. Il-kummerċ huwa wiehed mill-proċessi tal-politika l-aktar evalwati fil-KE. Madankollu, sabiex tkun permessa diskussjoni ta’ politika aktar generali dwar ir-rwol tal-kummerċ u l-investiment, hija meħtieġa aktar analiżi biex jiġu mifhuma ahjar l-ixprunaturi u l-impatt ekonomiku tal-kummerċ, kif ukoll il-kontribut potenzjali tiegħu għall-SDGs.

4.4.1. Hawnekk, jeħtieġ li l-politika ta’ evalwazzjoni tal-UE taqdi rwol prinċipali. Id-DĠ Kummerċ jevalwa l-impatt ta’ inizzjattivi kummerċjali ewlenin, bl-użu ta’ diversi għodod: valutazzjonijiet tal-impatt (IA) u tal-impatt għas-sostenibbiltà (VIS), valutazzjoni ekonomika tar-riżultati negożjati u evalwazzjonijiet ex post.

4.4.2. Il-mistoqsijiet ta’ metodoloġija u żmien huma kruċjali u għandhom jiġu vvalutati mill-ġdid. Il-mudell tal-ekwilibriju ġenerali komputabbli (CGE) użat għandu jiġi evalwat mill-ġdid kontra mudelli alternattivi, u għandu jinkludi sett usa’ ta’ indikaturi li jkejjel l-impatti fuq id-drittijiet tal-bniedem u tax-xogħol, it-tibdil fil-klima, il-bijodiversità, il-konsumaturi u l-IDB. Madankollu, is-sempliċi paragun tas-sitwazzjoni bi ftehim kummerċjali jew mingħajru ma jissodisfax kif imiss l-evalwazzjoni kwantitattiva tal-opzjonijiet tan-negozjati b’mod partikolari dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli. Jeħtieġ li l-IA u l-VIS jiġu konklużi fil-hin dovut biex jingħata parir lin-negozjaturi u li jitqiesu qabel u matul in-negozjati, u mhux jiġu ppreżentati wara l-konklużjoni tagħhom.

4.4.3. L-għajjnuna biex jintlaħqu l-SDGs, kif rakkomandat preċedentement mill-KESE fl-Opinjoni tiegħu dwar *Ir-rwol ewleni tal-kummerċ u l-investiment għat-tilhiq u l-implimentazzjoni tal-Għanijiet ta’ Żvilupp Sostenibbli (SDGs)* ⁽¹⁷⁾, għandha timxi lejn il-qalba tal-evalwazzjoni tal-politika kummerċjali tal-UE.

4.4.4. Il-KESE jara kontribut siewi fil-konsultazzjoni tas-soċjetà ċivili għall-VIA u jirakkomanda li tiġi estiża għall-proċess bikri tal-abbozzar tat-termini ta’ referenza. Il-ħidma interna tal-grupp ta’ tmexxija tal-evalwazzjoni tal-KE tista’ tkompli tittejjeb billi tiġi involuta wkoll is-soċjetà ċivili. Il-konsulenti jeħtieġu indipendenza u kompetenza biżżejjed, b’mod partikolari fir-rigward tad-drittijiet tal-bniedem u l-kwistjonijiet ambjentali.

⁽¹⁶⁾ ĠU C 264, 20.7.2016, p. 123.

⁽¹⁷⁾ ĠU C 129, 11.4.2018, p. 27.

4.4.5. Sa fejn huma kkonċernati s-swieq tax-xogħol, hija meħtieġa analiżi aktar dettaljata dwar l-effetti potenzjali tal-ispjostament, l-evoluzzjoni tal-pagi u s-sigurtà tal-impjegji. Rigward l-impatt ekonomiku, għandha tingħata attenzjoni speċjali mhux biss lill-UE, iżda anke lil sa liema punt il-kummerċ u l-investiment jippermettu lill-ekonomiji inqas żviluppata jżidu l-produttività u l-innovazzjoni tagħhom. Barra minn hekk, għandu jsir studju olistiku, f'intervalli adatti, tal-impatt globali tal-kummerċ.

4.4.6. Il-kummerċ sar element dejjem aktar importanti kemm ġeopolitikament kif ukoll bħala parti minn diplomazija ekonomika. B'żieda ma' dan, is-SEAE għandu jsir aktar orjentat lejn il-kummerċ — il-kopertura tal-kwistjonijiet kummerċjali kienet nieqsa biċ-ċar mill-Komunikazzjoni Kongunta reċenti dwar Konnessjoni bejn l-UE u l-Asja ⁽¹⁸⁾.

4.5. In-negozjati għal ftehim "TTIP" mal-Istati Uniti enfasizzaw għall-ewwel darba hafna preokkupazzjonijiet aktar ġenerali tal-pubbliku u tas-soċjetà ċivili iżda dawn huma ta' natura ġenerali. Filwaqt li, fin-negozjati kummerċjali għal impenji politiċi, il-KE habir-keket biex ma tinkoraġġix il-kummerċ jew l-investiment billi ddgħajjef il-livelli tal-protezzjoni jew biex tipprevedi garanziji bħal eżenzjonijiet u riżervi speċifiċi, klawżoli ddedikati dwar monopolji pubbliċi jew it-twarrib bikri ta' talbiet frivoli tal-investituri, il-KESE fittex u jkompli jfittex aktar kjarifiki u garanziji dwar diversi punti sensitivi hafna.

4.5.1. L-esponiment tas-servizzi pubbliċi fi ftehim kummerċjali permezz tal-liberalizzazzjoni tas-suq u klawżoli speċifiċi (ta' sospensjoni [standstill] u ta' irriversibilità [ratchet]), li jinkwadraw il-possibbiltà futura tal-partijiet biex jintroduċu restrizzjonijiet u miżuri diskriminatorji tal-aċċess għas-suq, tikkostitwixxi preokkupazzjoni kummerċjali. Il-KESE laqa' preċedentement "ix-xewqa ddikjarata tal-Kommissjoni, b'konformità mal-pożizzjonijiet tal-KESE, il-Parlament Ewropew u s-soċjetà ċivili usa', li tipproteġi s-servizzi pubbliċi fil-ftehimiet ta' kummerċ hieles (FTAs)"; madankollu jenfasizza "li l-ahjar mod biex isir dan huwa bl-użu ta' lista pożittiva fir-rigward kemm tal-aċċess għas-suq kif ukoll it-trattament nazjonali" ⁽¹⁹⁾.

4.5.2. Minhabba l-possibbiltà kostanti ta' bidla fil-gvern u bidla konsegwenti ta' politika fil-konfront tas-servizzi pubbliċi, kwalunkwe ftuħ preċedenti fi ftehim kummerċjali jkun "ristrett". Ma jista' jkun hemm l-ebda pass lura. Għalhekk, il-klawżoli ta' apertura ta' sospensjoni u ta' irriversibilità jistgħu jikkostitwixxu theddida b'mod partikolari għas-servizzi pubbliċi, minhabba d-definizzjoni ristretta u ambigwa tagħhom tal-kamp ta' applikazzjoni.

4.5.3. Il-preservazzjoni ta' dan l-ispazju ta' politika pubblika ssir vitali wkoll fil-kuntest tal-inklużjoni tal-akkwist pubbliku fil-ftehimiet kummerċjali. Għalhekk, kien importanti għall-KESE li jitlob li "tinżamm il-hila tal-entitajiet tal-akkwist biex jużaw kriterji ambjentali, soċjali u marbutin max-xogħol, bħalma huma l-obbligu ta' konformità u l-osservazzjoni ta' ftehimiet kollettivi, f'sejhiet għal offerti" ⁽²⁰⁾.

4.6. Fil-kuntest tal-protezzjoni tal-investiment, il-KESE talab biex "salvagwardji proċedurali kontra talbiet li fil-mira tagħhom ikollhom leġislazzjoni ta' interess pubbliku [...] jggarantixxu d-dritt għal Parti li tirregola fl-interess pubbliku, skont kif thoss li huwa l-ahjar, fir-rigward tal-protezzjoni tal-investitur." ⁽²¹⁾. Fl-Opinjoni tiegħu dwar il-Qorti Multilaterali għas-Soluzzjoni ta' Tilwim dwar l-Investment, għall-KESE "dan jista' jinkiseb b'mod suffiċjenti biss bl-inklużjoni ta' konċessjoni ta' interess pubbliku, [...] akkumpanjata minn garanziji xierqa li ma tigix abbużata għal raġunijiet protezzjonisti." Fil-kuntest usa' tal-Opinjoni tiegħu dwar Kwistjonijiet speċifiċi ewlenin tas-Shubija Trans-Atlantika ta' Kummerċ u ta' Investment (TTIP), il-KESE talab li jissemmew b'mod esplicitu l-"ftehimiet kollettivi, inklużi ftehimiet tripartitiċi u/jew ġeneralizzati (erga omnes), sabiex ikunu esklużi milli jkunu soġġetti għal interpretazzjoni bħala ksura ta' aspettattiva legittima tal-investituri" ⁽²²⁾.

4.7. Filwaqt li l-agrikoltura u l-kummerċ ilhom kompetenzi tal-UE għal aktar minn 40 sena, xi drabi kien hemm nuqqas ta' komunikazzjoni, jew riflessjoni "kongunta", bejn dawn l-interessi ewlenin. L-UE trid tevita wkoll kull tentazzjoni li tagħmel konċessjonijiet kbar fl-agrikoltura li jimminaw il-produzzjoni domestika.

4.7.1. Fl-Opinjoni tiegħu dwar *Ir-rwol tal-agrikoltura fin-negozjati kummerċjali* ⁽²³⁾, il-KESE enfasizza li l-ftehimiet bilaterali għandhom jimmiraw li jeliminaw l-applikazzjoni ta' standards doppji fl-agrikoltura, b'mod partikolari b'raba mal-ftehimiet dwar l-SPU u l-OTK, fil-pajjiżi msieħba. L-UE se tkun tixtieq ukoll li tippromovi l-istandards ambjentali, soċjali u ta' żvilupp sostenibbli usa' tagħha, f'konformità mal-SDGs. L-UE (u oħrajn) għandhom jinkludu impenn vinkolanti għall-bini ta' kapacità biex jgħinu lill-pajjiżi inqas żviluppata biex jilghu dawn l-istandards, bħall-għajnuna fl-iżvilupp ta' sistema ta' ċertifikazzjoni veterinarja aċċettabbli, fid-dawl tal-fatt li l-istandards marbutin mas-sikurezza tal-ikel huma tal-akbar importanza.

⁽¹⁸⁾ Ara n-nota 4 f'qiegħ il-paġna.

⁽¹⁹⁾ ĠU C 264, 20.7.2016, p. 123.

⁽²⁰⁾ ĠU C 159, 10.5.2019, p. 15.

⁽²¹⁾ ĠU C 110, 22.3.2019, p. 145.

⁽²²⁾ ĠU C 487, 28.12.2016, p. 30.

⁽²³⁾ ĠU C 173, 31.5.2017, p. 20.

4.7.2. L-approċċ multilaterali għall-kummerċ fl-agrikoltura għandu bżonn li jiġi analizzat mill-ġdid u li jinghata spinta ġdida. Il-kuncett "Doha" tad-WTO ta' djalogu ta' kummerċ bejn il-pajjiżi żviluppatti u dawk li qed jiżviluppaw jehtieg li jiġi ppreservat u mtejjeb, filwaqt li jiġi rrispettat il-prinċipju tas-sovranità tal-ikel għal kulhadd. L-istess Opinjoni enfasizzat li l-UE tinsab f'pożizzjoni tajba biex ikollha rwol ta' tmexxija proattiva fil-promozzjoni ta' approċċ ibbilanċjat ġdid, mhux l-inqas minhabba n-nuqqas ta' xi ekonomiji li qeghdin jiżviluppaw b'pass mgħaġġel li jagħmlu sforzi notevoli biex jgħinu lil oħrajn li huma inqas żviluppatti minnhom.

4.8. Fl-Opinjoni tiegħu dwar *Ir-Riforma tad-WTO*, il-KESE jagħraf "l-importanza tal-prinċipju tal-prekawzjoni kif imhaddan fit-trattati tal-UE bhala kruċjali, u li dan jinghata l-protezzjoni adatta anke fil-livell multilaterali u jkseb rikonoxximent legali komplet sabiex jiġi żgurat livell oġġla ta' protezzjoni permezz ta' tehid ta' deċiżjonijiet preventivi fil-każ ta' riskju għas-saħħa tal-bniedem jew għall-ambjent. Minhabba l-importanza tiegħu, l-UE għandha tagħmel il-prinċipju ta' prekawzjoni tagħha interess offensiv fin-negozjati kummerċjali kollha tagħha" ⁽²⁴⁾.

4.9. Mentri l-Komunikazzjoni dwar Kummerċ għal Kulhadd tagħmel enfasi partikolari fuq il-fiduċja tal-konsumaturi fi prodotti sikuri, il-Linji Gwida tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Protezzjoni tal-Konsumatur jipprovdu fehim ferm usa' li jinkludi l-protezzjoni tal-privatezza tal-konsumaturi, id-drittijiet tagħhom fil-kummerċ elettroniku u d-dritt għal infurzar effettiv tad-drittijiet tal-konsumatur. Minhabba l-impatt tal-liberalizzazzjoni tal-kummerċ fuq il-konsumaturi, il-KESE talab fl-Opinjoni tiegħu dwar *Kapitolu dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli (TSD) fi Ftehimiet ta' Kummerċ Fieles tal-UE (FTA)* "kapitolu speċifiku għall-konsumaturi dwar "kummerċ u konsumaturi" fi hdan il-qafas tat-TSD, li jinkorpora standards internazzjonali rilevanti dwar il-konsumatur u jsaħħa il-kooperazzjoni dwar l-infurzar tad-drittijiet tal-konsumatur" ⁽²⁵⁾.

4.10. Id-dokument ta' riflessjoni tal-2017 tal-KE dwar L-isfruttar tal-globalizzazzjoni jidentifika għadd ta' konsegwenzi ta' globalizzazzjoni mhux gestita, b'mod partikolari ż-żieda fl-inugwaljanzi. Il-benefiċċji tal-kummerċ qatt ma jkunu mifruxa b'mod uniformi. Il-politika dwar il-kummerċ u l-investment tal-UE għandha tindirizza l-konsegwenzi sinifikanti kollha tal-ftuħ tas-suq, u tillimita l-impatti negattivi sa fejn ikun possibbli, inklużi l-kostijiet soċjali u ta' tranżizzjoni.

4.10.1. "Kummerċ għal Kulhadd" kienet l-ewwel li għarfet li l-kummerċ "jista' jinvolvi impatti ta' diżordni temporanji għal ċerti reġjuni u haddiema, jekk kompetizzjoni ġdida tkun wisq intensa għal xi impriżi" u tishaq li "għan-nies affettwati direttament bidla bhala din mhijiex żgħira". Hawnehk il-Fond Ewropew ta' Aġġustament għall-Globalizzazzjoni huwa importanti. Dan għen lil aktar minn 27 600 haddiem fl-2013-14 ⁽²⁶⁾. Għalhekk, il-KESE jqis li huwa importanti li kwalunkwe Qafas Finanzjarju Pluriennali futur għandu jipprevedi finanzjament suffiċjenti marbut direttament mal-impatti kummerċjali u jerga' jeżamina kwalunkwe kundizzjoni u kriterju ta' limitazzjoni għall-applikazzjoni tiegħu. Biex ikun antiċipat u akkumpanjat ahjar it-tibdil fir-ristrutturar, id-drittijiet effettivi tal-haddiema għall-informazzjoni, il-konsultazzjoni u n-negozjar kollettiv huma hawnhekk essenzjali għal tranżizzjonijiet ġusti.

4.11. Il-KESE jkompli jitlob li jiġu pprovduti protezzjonijiet aktar b'saħħithom għas-setturi sensitivi kontra kompetizzjoni kummerċjali ingusta, billi jiġu inklużi standards tal-ILO fil-kriterji għall-valutazzjoni tagħhom. F'Opinjoni reċenti dwar il-metodoloġija tal-istrumenti għad-difiża tal-kummerċ ⁽²⁷⁾, il-KESE talab kundizzjonijiet ekwi bejn il-produtturi esportaturi Ewropej u ta' pajjiżi terzi. F'dan ir-rigward, il-KESE laqa' l-intenzjoni tal-Kummissjoni li tuża kriterji speċifiċi biex tiddetermina jekk hemmx distorsjonijiet sinifikanti fis-sitwazzjoni tas-suq, madankollu, innota li r-rispett tal-istandards tal-ILO u tal-Ftehimiet Ambjentali Multilaterali għandu jit-qies ukoll.

4.12. Fir-rigward ta' impenn qawwi li l-Kummissjoni tal-UE tagħti għat-tisħiħ tad-dispożizzjonijiet tax-xogħol permezz ta' negozjati kummerċjali, il-KESE talab li l-pajjiżi msieħba "juru rispett shiħ għat-tmien Standards Fundamentali tax-Xogħol tal-ILO qabel il-konkluzjoni ta' ftehim kummerċjali. Jekk pajjiż sieheb ma jkunx irratifika jew implimenta kif suppost dawn il-konvenzjonijiet jew ma jkunx wera livell ta' protezzjoni ekwivalenti, il-KESE jirrakkomanda li fil-kapitolu tat-TSD jiddaħhal pjan direzzjonali dwar impenji konkreti sabiex jiġi żgurat li dan jintlaħaq fil-hin dovut" ⁽²⁸⁾. L-UE għandha tippromovi wkoll l-implimentazzjoni u l-infurzar ta' standards tal-ILO aġġornati biex tiżgura kundizzjonijiet ekwi għan-negozji tal-UE barra mill-Istati Membri u tappoġġja l-SDG 8 dwar Xogħol Deċenti.

4.13. Il-politika kummerċjali għandha ssaħħa ukoll l-inizjattivi tar-responsabbiltà soċjali tal-kumpaniji. Il-kumpaniji għandhom ikunu responsabbli fl-istadji kollha tal-katina tal-provvista. Dan min-naħa tiegħu għandu jagħti spinta lil-"licenzja tal-kumpaniji biex jahdmu", filwaqt li jimmassimizza kemm l-innovazzjoni kif ukoll it-tkabbir ekonomiku sostenibbli. L-implimentazzjoni konsistenti tal-imġiba responsabbli fin-negozju (RBC) hija importanti fit-titjib tal-pożizzjoni kummerċjali globali tal-UE u biex tgħin biex jint-laħqu l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs). Fl-FTAs kollha, l-UE għandha tinsisti li kull parti firmatarja għandha tinkoraġġixxi b'mod attiv il-konformità tal-kumpaniji mal-Linji Gwida tal-OECD għall-Intrapriżi Multinazzjonali ⁽²⁹⁾. Billi jirrikonoxxi l-importanza tal-infurzar tal-gvern tar-regoli dwar is-suq tax-xogħol, inkluż permezz ta' spezzjonijiet, il-KESE jitlob li l-ftehimiet kummerċjali jirrikjedu lill-gvernijiet fil-livelli nazzjonali u lokali jaqdu r-rwol shiħ tagħhom.

⁽²⁴⁾ ĠU C 159, 10.5.2019, p. 15

⁽²⁵⁾ ĠU C 227, 28.6.2018, p. 27

⁽²⁶⁾ Stqarrija għall-Istampa tal-KE, Lulju 2015.

⁽²⁷⁾ ĠU C 209, 30.6.2017, p. 66.

⁽²⁸⁾ ĠU C 227, 28.6.2018, p. 27

⁽²⁹⁾ Linji gwida tal-OECD għall-Intrapriżi Multinazzjonali, 2011.

4.1.3.1. Aktar gvernijiet qed jiżviluppaw il-ligijiet u l-istrumenti rispettivi tagħhom, l-iktar reċenti il-ligi Franċiża dwar id-Dover ta' Viġilanza u l-ligi Netherlandiża dwar Diligenza Dovuta rigward it-Thaddim tat-Tfal. Il-Kanada tejbet l-istrategija tar-responsabbiltà soċjali tal-kumpaniji tagħha billi ffokat fuq l-impjega tal-kumpaniji Kanadizi barra mill-pajjiż u holqot Korp Konsultattivi li jinvolvi diversi partijiet ikkonċernati. F'April 2019, inhatar l-ewwel Ombudsperson Kanadiz għal Intrapriża Responsabbli, b'mandat biex jiġu rieżaminati u rrapportati pubblikament l-allegati abbużi tad-drittijiet tal-bniedem li jinholqu minn operazzjonijiet ta' kumpaniji Kanadizi fis-setturi tat-thaffir fil-minjieri, taż-żejt u l-gass u tal-hwejjeġ barra mill-pajjiż, inklużi rakkomandazzjonijiet għal miżuri kummerċjali għall-kumpaniji.

4.1.4. Il-KESE jara lill-UE bhala f'pożizzjoni unika biex tassumi t-tmexxija fir-rigward tad-diligenza dovuta, b'mod partikolari fid-dawl tal-provvista globali u l-katini ta' valur dejjem jikbru. Il-miżuri volontarji u vinkolanti ma jeskludux lil xulxin, iżda għandhom jikkomplementaw lil xulxin. F'dan ir-rigward, il-KESE nnota l-hidma fuq l-hekk imsejjah trattat vinkolanti tan-NU, li qed jiġi diskuss bhal-issa mill-membri tan-NU, li għandu l-hsieb li jikkodifika l-obbligi tad-drittijiet tal-bniedem internazzjonali legalment vinkolanti għall-attivitajiet ta' korporazzjonijiet transnazzjonali u jilqa' l-hidma kontinwa tal-KESE dwar l-Opinjoni fuq inizjattiva proprja REX/518. Bhal ċerti Stati Membri li diġà l-leġislaw dwar id-dmir ta' diligenza, il-KESE jistieden lill-Kummissjoni tipproponi leġislazzjoni Ewropea f'dan il-qasam.

5. Żvilupp kummerċjali u sostenibbli: il-htieġa li jintlahqu l-SDGs/il-Ftehim ta' Pariġi

5.1. Fl-Opinjoni tiegħu dwar *Kummerċ għal Kulhadd* ⁽³⁰⁾, il-KESE laqa' fuq kollox l-enfasi tal-UE fuq il-kopertura b'mod estensiv tal-iżvilupp sostenibbli, "b'mod speċjali fid-drittijiet tal-bniedem u dawk soċjali u dawk relatati mal-ambjent". Fl-Opinjoni tiegħu dwar *Kapitolu dwar il-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli (TSD) fi Ftehimiet ta' Kummerċ Hieles tal-UE (FTA)* ⁽³¹⁾ il-KESE heġġeġ lill-KE "biex tkun aktar ambizzjuża fl-approċċ tagħha, b'mod partikolari fir-rigward tat-tishih tal-eżegwibilità tal-impjenji fil-kapitolu tat-TSD, li huwa ta' importanza kruċjali għall-KESE. Il-kapitolu tat-TSD għandhom jingħataw l-istess importanza bħal dawk li jkopru kwistjonijiet kummerċjali, tekniċi jew tariffarji."

5.1.1. F'dan ir-rigward, il-KESE jilqa' b'mod partikolari t-thabbir reċenti mill-President tal-Kummissjoni li jmiss dwar il-hatra mistennija ta' Uffiċjal Kap ġdid għall-Infurzar tal-Kummerċ biex jissorvelja u jtejjeb il-konformità tal-ftehimiet kummerċjali tagħna, fil-waqt li ma jnaqqasx mir-responsabbiltà generali tal-Kummissarju għall-Kummerċ. Hawnehkk huwa essenzjali li dan jinkludi setghat b'firxa wiesgħa bl-istess piż u bl-istess effikaċja biex jiġu koperti l-impjenji kollha maqbula fil-Ftehimiet ta' Kummerċ Hieles, b'mod partikolari dawk relatati mal-kapitolu tal-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli u t-thassib soċjali u ambjentali li jirriżulta b'rabta ma' kapitolu oħra fil-ftehimiet kummerċjali u ta' investment. Din il-kariga trid tinkludi wkoll proċess oġġettiv ta' tehid ta' deċizzjonijiet ibbażat fuq investigazzjonijiet f'waqthom u mibdija b'mod effettiv, appoġġjati minn riżorsi adatti u jinkludu rwol ċar għall-partijiet interessati rikonoxxuti, kemm biex iressqu lmenti kif ukoll biex jipparteċipaw fi kwalunkwe smiġ pubbliku sussegwenti. Minbarra r-rapportar fil-fond lill-PE u lill-Kunsill, min-naha tiegħu dan għandu jinkludi rwol definittiv għall-KESE u għad-DAGs rispettivi kif ukoll l-involvement kontinwu sottostanti tas-soċjetà ċivili.

5.2. F'kull wiehed minn dawk li l-UE ssejjah FTAs tal-"generazzjoni l-ġdida" ta' wara l-2010, hija inkludiet kapitolu speċjali dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli. Dan involva wkoll rwol ta' monitoraġġ attiv għas-soċjetà ċivili minn kull parti.

5.2.1. Il-KESE jqis id-djalogu kostruttiv mas-soċjetà ċivili dwar il-politika dwar il-kummerċ u l-investment bhala element essenzjali u jtenni t-talba tiegħu biex ir-rwol tiegħu jkompli jiġi msahħah. Fl-Opinjoni tiegħu dwar *Ir-rwol tal-Gruppi Konsultattivi Domestiċi (DAGs)* ⁽³²⁾, il-KESE enfasisza dan l-involvement u talab l-estensjoni tiegħu biex jiġu koperti l-aspetti kollha ta' ftehim kummerċjali, b'fokus prijoritizzat fuq l-impatt tagħhom fuq l-impjenji marbutin mal-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli.

5.2.2. Il-KESE diġà rakkomanda mhux biss klawzola speċifika biex tiġi promossa l-inkluzjoni tal-SDGs fil-mandati futuri kollha għal kapitolu dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli ⁽³³⁾, iżda li, bhala segwitu għall-Ftehim ta' Pariġi, issa għandha tiġi inkluża wkoll il-ġlieda kontra t-tishin globali.

5.3. Kemm is-17-il SDG, il-komponent ċentrali tal-"Agenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli" komprensiva tan-Nazzjonijiet Uniti, kif ukoll il-Ftehim ta' Pariġi dwar it-tibdil fil-klima ⁽³⁴⁾ għandhom jibqgħu prijoritajiet globali. Hawnehkk, il-kummerċ u l-investment jehtieġ li jaqdu rwol ta' appoġġ ewlieni. Madankollu, il-kisba ta' ekonomija tal-UE newtrali fil-karbonju sal-2050 se tikkostitwixxi sfida konsiderevoli.

⁽³⁰⁾ Nota 16 f'qiegħ il-paġna.

⁽³¹⁾ ĠU C 227, 28.6.2018, p. 27

⁽³²⁾ ĠU C 159, 10.5.2019, p. 28

⁽³³⁾ Nota 16 f'qiegħ il-paġna.

⁽³⁴⁾ Il-Konferenza ta' Pariġi tal-Partijiet għall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima (UNFCCC COP21).

5.3.1. Dawn kollha se jkollhom effetti profondi fuq il-kummerċ billi min-naħa tagħhom il-flussi kummerċjali se jkollhom effett fuqhom, kemm fl-UE kif ukoll globalment. L-aġendi ta' Pariġi u tal-SDGs għandhom jipprovaq fil-qalba tal-politika, il-prattiki u n-negozjati kummerċjali futuri kollha. L-UNCTAD ⁽³⁵⁾ stmat li se jkun meħtieġ USD 7 triljun addizzjonali biex jintlaħqu l-SDGs, li min-nhom tal-inqas terz se jkollu jiġi mis-settur privat. Barra minn hekk, ir-riżorsi pubbliċi ser ikunu ta' importanza kritika wkoll fl-implimentazzjoni u l-finanzjament tal-SDGs. Kif enfasizza precedentement id-Direttur Ġenerali tad-WTO, l-MDGs diġà wrew "il-potenzjal trasformattiv tal-kummerċ" ⁽³⁶⁾.

5.3.2. Imbagħad, ikun meħtieġ tibdil regolatorju sinifikanti biex tinkiseb tranżizzjoni tal-enerġija b'suċċess u l-libertà neċessarja biex jintlaħqu l-għanijiet skont il-Ftehim ta' Pariġi. Il-KESE, fl-Opinjoni tiegħu dwar *Qorti multilaterali għas-soluzzjoni ta' tilwim dwar l-investment*, talab klawżola ta' ġerarkija li tiżgura li fil-każ ta' kwalunkwe inkonsistenza bejn ftehim tal-investment internazzjonali u kwalunkwe ftehim ambjentali, soċjali jew tad-drittijiet tal-bniedem internazzjonali li huwa vinkolanti fuq Parti waħda fit-tilwima, l-obbligi taht il-ftehim ambjentali, soċjali jew tad-drittijiet tal-bniedem internazzjonali għandhom jiehdu precedenza, sabiex jiġi evitat li tinghata precedenza lill-ftehimiet tal-investituri ⁽³⁷⁾.

5.4. Il-KESE kkonkluda precedentement ⁽³⁸⁾ li l-UE tinsab "fpożizzjoni unika biex tkompli bir-realizzazzjoni tal-SDGs" billi "għandha l-kredibbiltà biex ikollha rwol biex tgħaqqad b'mod effettiv il-pajjiżi żviluppati u daww li qed jizviluppaw". Madankollu, huwa heġġeġ li għandu jkun hemm fokus aktar qawwi fuq l-integrazzjoni bis-shiħ tal-SDGs "fil-qafas tal-politika Ewropea u fil-prijoritajiet attwali tal-Kummissjoni", f'kollaborazzjoni mal-Istati Membri jekk ikun meħtieġ.

5.4.1. Il-KESE diġà enfasizza li l-kummerċ fl-agrikoltura ⁽³⁹⁾ se jkollu rwol partikolarment important fit-tilhij ta' hdax mill-Għanijiet. Opinjoni aktar reċenti, *Konnessjoni bejn l-Ewropa u l-Asja* ⁽⁴⁰⁾, enfasizzat "li huwa essenzjali li tiġi stabbilita konnessjoni formali bejn il-BRI u l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli", u għal darb'ohra elenkat id-disa' SDGs l-aktar rilevanti.

5.5. Mill-inqas 13-il SDG jirreferu għat-tibdil fil-klima. Il-Ftehim ta' Pariġi, min-naħa tiegħu, huwa l-ewwel ftehim komprensiv dinji dwar il-klima. Jekk l-SDGs huma l-pjan ta' azzjoni għall-ġenerazzjoni li jmiss, dan huwa l-pjan ta' azzjoni għall-futur tal-pjaneta. Huwa aċċettat b'mod ġenerali li zieda fit-temperatura medja globali li taqbeż iż-2 °C 'il fuq mil-livelli preindustrijali jkollha effetti katastrofiċi. Il-pajjiżi li huma l-aktar probabbli li jiġu milquta jkunu wkoll daww l-anqas kapaci li jimmaniġġjaw it-tibdil neċessarju.

5.5.1. Iż-zieda fil-flussi kummerċjali, fid-dawl tan-natura tagħhom, tfisser zidiet ulterjuri fit-trasport, fejn l-emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra huma diġà partikolarment għoljin. It-trasport jammonta għal 24 % tal-emissjonijiet globali tas-CO₂ u huwa l-uniku settur fejn l-emissjonijiet għadho qed jizdiedu, u huwa previst li jilhqu 40 % tal-emissjonijiet totali sal-2030. Billi l-avjazzjoni u t-tbajhir internazzjonali mhumiex inklużi direttament fil-Ftehim ta' Pariġi, hemm hteġa urġenti li jiġu indirizzati l-modi tat-trasport kollha f'politika msahha tat-trasport li hija ġusta u sostenibbli, inklużi atturi ohra fil-katina tal-provvista, bħall-produtturi tal-enerġija u fabbrikanti tat-tagħmir oriġinali.

5.5.2. F'Opinjoni separata dwar *Ir-rwol tat-trasport*, il-KESE enfasizza l-"hafna sfidi fir-rigward tal-SDGs, bħalma huma l-hteġa li jtnaqqsu l-impatti ambjentali u klimatiċi, sistemi biex itejbu t-trasport u s-sigurtà tat-traffiku, u kif jiġu indirizzati l-preokkupazzjonijiet relatati mal-impjeggi u x-xogħol decenti" ⁽⁴¹⁾. Issa, il-KESE qed jitlob li tiġi stabbilita rabta politika mal-kummerċ u l-investment.

5.6. Din il-preokkupazzjoni globali wasslet għat-tkabbir tal-kunċett ta' "ekonomija ċirkolari", li hija deskritta bħala sistema ekonomika mmirata lejn il-minimizzazzjoni tal-iskart u l-aħjar użu tar-riżorsi. L-għan ta' ekonomija ċirkolari huwa li jiġu minimizzati kemm l-input tar-riżorsi kif ukoll l-iskart u l-emissjonijiet u t-telf tal-enerġija. Dan jista' jinkiseb permezz ta' approċċ riġenerattiv ibbażat fuq disinn dejjem, manutenzjoni, tiswija, użu mill-ġdid, rimanfatura, rinnovazzjoni u riċiklaġġ.

5.6.1. Hafna jemmnu li dinja sostenibbli m'għandhiex tfisser tnaqqis fil-kwalità tal-hajja għall-konsumaturi, tista' tinkiseb min-għajr it-telf ta' dħul jew kostijiet żejda u li mudelli tan-negozju ċirkolari jistgħu jhallu qligħ daqs mudelli lineari.

⁽³⁵⁾ UNCTAD WIF Sqarrija għall-Istampa, Ġinevra 14.10.2014, ripetut minn dak iż-żmien l'hawn.

⁽³⁶⁾ Diskors tan-NU, 21.9.2016.

⁽³⁷⁾ ĠU C 110, 22.3.2019, p. 145.

⁽³⁸⁾ Ara n-nota 17 f'qiegħ il-paġna

⁽³⁹⁾ Ara n-nota 23 f'qiegħ il-paġna

⁽⁴⁰⁾ ĠU C 228, 5.7.2019, p. 95.

⁽⁴¹⁾ ĠU C 367, 10.10.2018, p. 9

5.6.2. Madankollu, jinholoq għadd ta' kwistjonijiet relatati, b'mod partikolari għall-industriji tal-UE intensivi fir-riżorsi u fl-enerġija (REIIs), iffaccjati b'diffikultà inerenti. Għandhom rwol strateġiku importanti fil-katini ta' valur industrijali tal-UE. Billi l-għan tal-politika dwar it-tibdil fil-klima huwa li jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra (kemm mill-kombustjoni ta' fjuwils fossili kif ukoll minn proċessi industrijali) — il-mira attwali tal-UE hija li tintlaħaq in-newtralità f'termini ta' emissjonijiet tal-karbonju sal-2050 — il-kostijiet tal-enerġija tal-REI jirrappreżentaw proporzjon partikolarment għoli tal-kostijiet totali tagħhom: 25 % għall-azzar, 22–29 % għall-aluminju ⁽⁴²⁾, u 25–32 % għall-ħġieġ ⁽⁴³⁾. Din il-problema hija koperta aktar fil-fond f'Opinjoni separata tal-KESE ⁽⁴⁴⁾.

5.6.3. Ir-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju u għalhekk tal-investment issehh meta prezz oghla fl-UE jwassal għal telf fis-sehem mis-suq u telf ta' impjiegi relatati. F'dan il-każ, l-emissjonijiet ta' gass b'effett ta' serra jiġu sempliċiment ittrasferiti mill-produtturi tal-UE għall-produtturi f'postijiet oħra (li hafna drabi jkunu inqas effiċjenti fl-enerġija), trasferiment li (fl-aqwa xenarju) ma jhalli l-ebda effett fuq l-emissjonijiet globali ta' gass b'effett ta' serra.

5.6.4. Mizuri palljattivi ta' Agġustament fil-Fruntieri, fejn pajjizi jistgħu jimponu taxxa fuq oġġetti importati u jhallsu lura t-taxxa fuq oġġetti esportati, huma possibbli u huma aċċettati bhala legali mid-WTO sakemm jissodisfaw ċerti kundizzjonijiet.

Brussell, it-30 ta' Ottubru 2019.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Luca JAHIER

⁽⁴²⁾ A. Marcu, W. Stoefs: *Study on composition and drivers of energy prices and costs in selected energy-intensive industries (Studju dwar il-kompożizzjoni u l-ixprunaturi ta' prezzijiet u kostijiet tal-enerġija f'industriji intensivi fl-enerġija magħzula)*, CEPS, 2016, disponibbli hawnhekk: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/20355>

⁽⁴³⁾ C. Egenhofer, L. Schrefler: *Study on composition and drivers of energy prices and costs in energy-intensive industries The case of the flat glass industry (Studju dwar il-kompożizzjoni u l-ixprunaturi ta' prezzijiet u kostijiet tal-enerġija f'industriji intensivi fl-enerġija. Il-każ tal-industrija tal-ħġieġ ċatt)*, CEPS, 2014.

⁽⁴⁴⁾ ĠU C 353, 18.10.2019, p. 59.